

Liikenne- ja viestintäministeriö

lausuntopalvelu.fi

Päiväys/Datum

08.04.2024

Dnro/Dnr

TRAFICOM/124421/03.03.00/2024

Viite/Referens

VN/22627/2023

Liikenne- ja viestintäviraston lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ilmailulain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

1 Yleiset huomiot

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom on osallistunut hallituksen esitysluonnoksen valmisteluun ja tukee esityksen antamista. Liikenne- ja viestintävirasto haluaisi esittää tässä vaiheessa vielä seuraavat huomiot:

2 Yksityiskohtaiset huomiot

Viranomaisen tietojensaantioikeudet

Liikenne- ja viestintävirastolle esitetään eräitä uusia valvonta- ja lupatehtäviä, jotka kirjattaisiin ilmailulakiin. Ilmailulaissa on jo säädetty useista muista viraston ilmailuun liittyvistä tehtävistä, joten laissa on jo valmiiksi säännös muun muassa viraston tiedonsaantioikeuksista. Uusien tehtävien vaikutuksiin viranomaisen tietojensaantitarpeisiin ei ole kiinnitetty huomiota asian aiemmassa valmistelussa. Asiaa tarkemmin tarkasteltuaan virasto esittää, että uusien valvontatehtävien hoitamiseksi olisi välttämätöntä tehdä eräitä tarkistuksia viraston tietojensaantioikeutta käsittelevään ilmailulain 153 §:ään.

Nyt säädettäviä jakeluinfra-asetukseen ja lentoliikenteen kestävästä polttoaineista annettuun asetukseen liittyviä lupa- ja valvontatehtäviä hoitaessaan Liikenne- ja viestintäviraston voidaan arvioida tarvitsevan tietoja erityisesti ilma-alusten käyttäjiltä, lentopaikan pitäjiltä sekä maahuolintapalvelun tarjoajilta. Tämän lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto tekee epäilemättä valvonnan osalta yhteistyötä myös Energiaviraston kanssa, joka valvoo lentopolttoaineen toimittajia.

Pykälän 1 momentin nykyinen muotoilu ja rakenne juontavat juurensa vuoden 2005 ilmailulaista, jolloin haluttiin kuvata hyvin yksityiskohtaisesti, kenen pitäisi virastolle tietoja antaa ja mistä tiedoista olisi kyse. Sittenmin viraston valvontatehtävät ja valvottavien joukko ovat kehittyneet erityisesti EU-säätelyn myötä. Ilmailulain 3 §:ssä kuvatuista EU-säädöksistä, joiden toimivaltaisena viranomaisena virasto toimii, monet on annettu vuoden 2005 jälkeen, ja varsinkin näiden säädösten nojalla annettujen komission asetusten lukumäärä on kasvanut. Nyt valvottavien EU-säädösten joukko kasvaa jälleen kahdella asetuksella.

Voimassa oleva 1 momentti ei turvaa tiedonsaantioikeuksia, joita virastolla jatkossa olisi tässä hallituksen esityksessä ehdotettujen valvontatehtävien hoitamiseksi. Uusissa valvontatehtävissä edellytettävien tietojen lisääminen 1 momentissa olevalle

listalle tekisi momentista pidemmän eikä välttämättä helpottaisi sen tulkintaa. Sen vuoksi ehdotetaan, että pykälän 1 momentti muutettaisiin samaan selkeämpään muotoon kuin liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) viranomaisen tietojensaantioikeutta käsittelevässä 197 §:n 1 ja 2 momentissa on käytetty. Viranomaisella on oikeus saada ne tiedot (ja vain ne tiedot), jotka ovat välttämättömiä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi. Tietojen antamiseen ovat velvoitettuja ne palveluntarjoajat, luvanhaltijat sekä muut toimijat ja henkilöt, joiden oikeuksista ja velvollisuuksista kyseisessä laissa säädetään. Tiedot on luovutettava viipymättä, viranomaisen pyytämässä muodossa ja maksutta.

Energiaviraston kanssa tehtävän yhteistyön näkökulmasta esitetään, että Liikenne- ja viestintäviraston oikeudesta saada tietoja Energiavirastolta säädettäisiin 153 §:n 3 momentissa. Mainitussa 3 momentissa säädetään jo Liikenne- ja viestintäviraston oikeudesta saada Tullilta lain 146 §:ssä säädettyyn tehtävään liittyviä tietoja. Nämä kaksi säännöstä ovat luonteeltaan samanlaisia ja ne soveltuisivat samaan momenttiin.

Seuraamusmaksusäännökset

Hallituksen esitysluonnoksessa esitetään lisättäväksi uusi 151 d §, jossa viitataan asetuksen vaatimukseen seuraamusmaksutulojen käytöstä. Pykälän 2 momentissa Liikenne- ja viestintävirastolle esitetään tehtäväksi julkaista asetuksessa tarkoitettu kertomus seuraamusmaksutulojen käytöstä. Virasto ehdottaa, vastaisiko hieman pidempi otsikko "*Seuraamusmaksutulojen käyttö ja kertomuksen julkaiseminen*" paremmin säännöksen sisältöä.

Lisäksi, virasto on kiinnittänyt huomiota siihen, että seuraamusmaksutulojen käytöstä esitetään toisistaan poikkeavia muotoiluja yhtäältä ilmailulain 151 d §:ssä, toisaalta jakeluvelvoitelain 11 c §:ssä. Virasto esittää, että muotoilut linjattaisiin vastaamaan asetuksen sanamuotoa.

Viranomaistehtävät ja vaikutukset viraston toimintaan

Jakeluinfra-asetuksen täytäntöönpanoon liittyvät säädösmuutokset on hajautettu Suomessa useampaan eri lakihankkeeseen. Kaikkiaan jakeluinfra-asetukseen valvontaan ja raportointiin liittyvien henkilöresurssitarpeiden on virastossa arvioitu olevan yhteensä noin 4–5 henkilötyövuotta. Tämän lisäksi lentoliikenteen kestävästä polttoaineista annettuun asetukseen liittyvät tehtävät aiheuttavat virastolle lisätyötä. Vaikka tästä hallituksen esityksestä seuraavat lisätehtävät jäävät henkilöstövaikutuksiltaan suhteellisen pieniksi, virasto toteaa, että ilman lisäresursseja uusien tehtävien vastaanottaminen tarkoittaa tarvetta sopeuttaa tapoja, joilla viraston olemassa olevia tehtäviä hoidetaan.

Jari Pöntinen
johtaja, Liikennejärjestelmäpalvelut

Cea Mittler
lakimies

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom)
8.4.2024. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia
tukevalla lukijaohjelmalla tai Traficomin kirjaamosta.